

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Noua politică școlară.

Sibiu, 20 Maiu n.

Au constatat într'un prim-articol și imperialiștii dela ziariul din capitală «Budapesti Hirlap», că vorbirea domnului ministru de culte și instrucțiune publică, rostită în dietă cu prilejul discuției asupra bugetului, formează un program nou, o întorsătură nouă, o încercare nouă, pe cale de a se face în instrucția publică regnicolară și națională. Au constatat mai departe, că nu e nimica nou în aceea ce a spus domnul ministru de culte, pentru că intențiunile sale consună întru toate cu concesiunile făcute din partea domnului ministru-president în chestia de naționalitate în cursul pertractărilor avute cu reprezentanții comitetului național român. Ministrul de culte și instrucțiune publică a pus deci numai în vedere împlinirea promisiunilor făcute din partea șefului de cabinet cu ocaziunea desbaterii în dietă a chestiei de naționalitate.

Părerea celor dela foaia numită, exprimată cam printre șire și cu jumătate de gură, e însă, că e prea mult aceea ce se promite a se da naționalităților nemaghiare din patrie. Ce vreți, mă rog: Propunerea religiei în limba maternă a elevilor pe întreaga linie! Scrisul și cetitul să-l învețe elevii din școalele elementare populare ale statului și în limba lor maternă! Limbile nemaghiare să se propună în școalele medii de stat, chiar și elevilor de naționalitate maghiară, și la universități să se creeze catedre pentru limbile nemaghiare, cari au se fie propuse ca studii obligatoare și în pedagogiile de stat! Unde s'au mai făcut atâtea concesiuni și s'au mai dat atâtea favoruri? Unde pe lume mai e așa și unde pe lume este posibil se fie așa?

Așa se întreabă domnii dela «Budapesti Hirlap», cărora trebuie să le

răspundem, că așa a fost, așa era posibil să fie, chiar aici, la noi, în Ungaria, până atunci, până nu s'a inaugurat greșita politică școlară a fostului ministru de culte Trefort și a urmașilor sei, cari aveau de gând să maghiarizeze țara prin școală, politică, din care s'au născut toate nemulțămirile și toate ranele pe cari actualul ministru de culte vrea să le vindece prin măsurile puse în vedere. Acea ce ne dă acum guvernul, am avut noi, naționalitățile, chiar în patria aceasta, dar ni s'a luat rând pe rând. Iar naționalitățile din alte state au chiar cu mult mai mult decât atâta. Și astfel întrebarea ar putea să fie pusă astfel, că unde pe lume se dă naționalităților numai atâta cât se promite naționalităților dela noi?

Domnii dela foia numită n'au decât se treacă granița și să se convingă, că în Austria de es. elevul nu învață numai religia, și nu numai scrisul și cetitul în limba sa maternă, ci toate studiile i-se propun exclusiv în limba sa maternă, în școalele populare și în școalele medii, pentru că acolo toate naționalitățile își au școalele lor proprii, elementare și medii, în număr suficient. Ba cele mai multe își au și universitățile lor proprii. Ce e deci puținul pus în vedere din partea ministrului nostru de culte pe lângă aceea ce au popoarele din alte țări?! Și totuși suntem invidiați și pentru acest puțin, care formează minimul din aceea ce aveam deja în patria aceasta, noi, popoarele nemaghiare, în vremuri mai bune!

Dar nu aceasta e singura supărare a domnilor dela ziariul numit, ci au ei alta și mai mare, anume: că favorurile acestea se acordă tuturor naționalităților nemaghiare, deci și a celorla, cari nu le merită, pentru că nu sunt vrednice de ele.

Ar merita să le primească Șvabii din Banat, Rutenii, și chiar și Slovaci,

ear la nici un cas nu le merită Români și Sașii, și acestora nici n'ar trebui să li se dea, căci și unii și alții urăsc pe Maghiari și stau cu inimile închise și cu pumnii închești față de ei. Aci deci concesiunea guvernului nu e la loc, pentru că pe calea aceasta se dă numai armă nouă în mâna dușmanului. Și mai ales nu e de dat nici o concesiune, nici un favor, Românilor, nu poporului, ci inteligenței și bisericii organizate române, care urmărește scopuri incompatibile cu națiunea maghiară și cu statul maghiar!..

Asta e dorința domnilor dela ziariul «Bud. Hirlap» cu privire la noua politică școlară a guvernului. Ei nu vreau să supere, ori să despoaie de drepturi, poporul, care e bun, pacinic și ascultător, dar în inteligența română și în biserica organizată română nu au nici o încredere!

Din întâmplare însă concesiunile puse în vedere din partea domnului ministru de culte și instrucțiune publică privesc deadeptul poporul, nu inteligența! Ceice formează astăzi inteligența poporului român nu mai au doară să învețe religia, nici în limba maternă, nici ungurește, și nici scrisul și cetitul n'au să-l mai învețe, dar nici limba și literatura română în școalele medii și la universitate, ci toate aceste lucruri au se le învețe, așa cum a promis ministrul că va dispune să fie învățate, elevii eșii din sinul poporului, deci aceia, cari vor forma inteligența de mâine a neamului nostru.

Lipsa de logică în scrisile celor dela «Budap. Hirlap» e deci evidentă, iar bunăvoința lor față de poporul nostru nu e sinceră când tocmai poporul vreau ei să-l despoaie de binefacerile ce se vor putea naște pe urma noiei politici școlare a guvernului.

Acea ce spun apoi despre inteligența română și despre biserica

organizată română, că urmăresc scopuri contrare maghiarimei și contrare statului, e curată insinuație, ca să nu zicem calomnie. Inteligența română n'a luptat în trecut și nu luptă nici astăzi pentru ca să-și asigure sieși favoruri, ci pentru ușurarea sorții poporului, pe care și domnii dela «Bud. Hirlap» îl țin de bun, pacinic și de încredere. Și n'a purtat luptă în contra statului ungar, ci în contra celor ce punând mâna pe puterea de stat n'au manuato după dreptate, spre binele și fericirea tuturor popoarelor din patria aceasta. Iar cu bună credință nu se poate ridica acuză, pe motivul că ar urmări scopuri contrare statului, nici în contra bisericii organizate române, care nu face politică în cadrele organizației ei și care propagă, nu dușmănie și ură, ci iubirea și buna înțelegere între oameni și între popoare. Nu poate urmări scopuri contrare statului biserica, care neconținut îndeamnă credincioșii ei la supunere față de legi și față de autoritățile publice. Ceice o acuză deci cu astfel de intențiuni, nu-i cunosc organizația și nu-i cunosc credincioșii, recrutați și ei din păturile aceluiaș popor recunoscut de «bun, pacinic, și de absolut încredere». Trebuie să respingem deci astfel de insinuări nechibzuite, ca trimise la adresă greșită.

Domnul Notar. Piesa dramatică a domnului Octavian Goga, intitulată «Domnul Notar», care nu de mult a fost confiscată din toate librăriile, e acum și improcesată. Scriu ziarele maghiare, că judele de instrucție dela tribunalul regesc din Cluj, ca judecatorie de presă, a deschis cercetare penală în contra domnului Goga, pe baza paragrafilor 172 și 173 din codul penal, pentru agitație și ațărare, săvârșite prin răspândirea piesei «Domnul Notar».

FOIȘOARĂ.

Alianța lui Ștefan cel Mare cu Ungaria.

Din cartea acum apărută a dlui prof. univ. I. Ursu.

Străns în clește la sud și răsărit, Ștefan era silit în mod firesc să-și caute aliați la apus și la nord, la regi creștini din vecinătate.

Între aceștia comunitatea de interese indica în primul rând pe regele Ungariei, care era în relații încordate cu Turcii și ajutase direct și indirect pe Ștefan și cu ocazia evenimentelor din 1474 și 1475. Având interes comun în contra Turcilor cu regele Ungariei, era firesc ca Ștefan să-și îndrepte privirile în spre acesta și să caute să-l înduplece a declara război Sultanului.

Imediat după ce primi vestea dăruoasă a căderii cetății Caffa, la 20 Iunie, Ștefan comunica solilor săi, cari se întorceau dela Rege și se aflau în Bistrița, durerosul eveniment și își exprima temerea, că Sultanul va ataca Moldova pe uscat în unire cu Muntenii, cari sunt pentru noi ca și Turcii și că flota va ataca Chilia și Cetatea Albă.

Vigna, III, 479: „Valachi sunt nobis veluti Turci“.

În 5 zile¹ vestea căderii Caffei era dusă dela Iași (20 Iunie) la Bistrița, de unde se comunica Regelui vestea transmisă de Ștefan cu rugămintea ca să-și îndrepte forțele înspre Turci, „căci Voivodul speră că dacă Majestatea Voastră se va fi mișcat, Turcul nu va pleca cu atâta ușurință contra Moldovei sau contra Majestații Voastre“.

În momentul când Matiaș prim'a aceste rânduri, relațiile de prietenie cu fostul dușman dela Baia erau avansate. Curând după lupta dela Vaslui Ștefan, în vederea expediției de revanșă a Sultanului, a transmis regelui Ungariei intenția sa de a-i recunoaște suzeranitatea² în schimbul unui castel, care să-i fie loc de refugiu, în cazul când va fi fost alungat de Turci. Regele se grăbește „a-i primi cu multă plăcere supunerea“, cu atât mai ales că Ștefan fiind un „luptător pentru credință“ își va cheltui energia pentru folosul creștinătății, și se

¹ Scrisoara din Bistrița, la 25 Iunie 1475, la Vigna, III, 377. La sfârșitul lunii Iunie se știa și la Buda despre căderea Caffei (Vigna, III, 474).

² Hurmuzaki, II, 1, p. 2 și 5. Toate detaliile din conținutul documentului îl indică la această vreme (întâia jumătate a anului 1475): „nobis et sacrae coronae nostre serviendo“. Fraknoi (Mátyás Király levelei, I, 313) îl pune în anul 1465. La Adrianopole se știa de alianța lui Ștefan cu Matei prin August, (Studii și Doc. XVI 114).

declară învoit a-i pune la dispoziție castelul cerut.¹

Solii trimiși de Rege, în urma cererii lui Ștefan, au primit dela acesta jurământul de vasal și actul de supunere datat din Iași 12 Iulie 1375,² care are dublu caracter de act omagial și de alianță ofensivă și defensivă în contra Turcilor. Dacă Regele ar întreprinde o expediție prin Muntenie, Ștefan se obligă a lua parte împreună cu regele, iar dacă acesta ar trimite un comandant, atunci ar lua parte în persoană numai dacă n'ar fi reținut de alte întreprinderi sau boală, în care caz ar fi înlocuit prin un boier. Actul mui cuprinde clauza pentru Ștefan de a-și îndeplini îndatoririle de vasal și a ajuta pe suzeran în contra tuturor dușmanilor „afară de regele Poloniei, cu care predecesorii noștri au avut totdeauna legături de pace“.

Actul dat de Regele poartă data de 15 August 1475. Prin el Matiaș își exprimă satisfacția pentru recunoașterea lui Ștefan ca vasal și ia act de declarația acestuia de a-și ajuta suzeranul în contra Turcilor și altor dușmani ai Ungariei, conform actului

¹ Ibidem: „...simul et de castro, quod a nobis petiisti, dicet optimam voluntatem nostram“.

² Publicat de Levicki „Codex epistolaris sacculi decimi quinti“ în „Monumenta mediaevi historica res gestas Polonias illustrantia“, t. XIV, No. 199, p. 219.

dela Iași. La rândul său regele se obligă a-l apăra pe Ștefan „cu propria noastră persoană, dacă va fi nevoie, afară de cazul când am fi reținuți de interese mai superioare ale regatului“. Firește se prevede libera intrare în Ungaria, în caz de pericol și loc de refugiu pentru familia și boierii săi în Ardeal.¹

¹ Publicat la Teleki, XI, 538 și Hurmuzaki, II, 1, p. 8. În document se definesc și granițele între cei doi vasali ai regelui: „utrumque Vayvodam tam scilicet Stephanum Moldaviensem, quam Vlad Transalpinum“. Vlad Tepeș ajutat de rege și poate și de Ștefan a pătruns în Muntenia și a izbutit a se afirma pentru scurtă vreme peste o parte din țară. La 4 August Vlad scrie Sibiienilor, cărora le trimite pe păcălăbul Cristian, din Argeș (Hurmuzaki Iorga, XV, 1, p. 84, No. 146). „Ez Argyas“ e fără îndoială Argeșul Munteniei. „Bozrad Transalpinus“ de care vorbește Prepositul Dominic (Hurmuzaki, II, 1, p. 13) nu e Laiotș, ci Tepeș, căci nu putem admite că în o scrisoare, în care se face raport asupra căderii Caffei, deci cu o dată înainte de August 1475, să fie vorba de Laiotș, și în un act posterior din August, prin care se regulează raporturile între cei doi vasali români să fie vorba de Tepeș. Documentul din Buda dela 15 August, care se bazează pe actul dela Iași, 12 Iulie, redactat de sigur în înțelegere cu Prepositul Dominic, șof al regelui Matiaș, arată că Domn în Muntenia, aliat al lui Ștefan, pe Vlad Tepeș și clarifică astfel știrea anterioară (din Iunie sau Iulie) a lui Dominic, care vorbește de aceiași aliați, dar nu dă numele de botez al Domnului, ci numele gener e al familiei Basarab. Acel Basarab, de care vorbește Dominic nu e Laiotș, ci Tepeș. În același timp un alt document confirmă teza noastră. La 13 Iulie 1475 se raporta din Buda dăcelui de Ferrara că Ștefan „a făcut prin ambasadorii săi nou omagiu regelui“ și că regele „a restituit pe Vladislav Dra-

Austro-Ungaria și România. Domnul *Emanuel Antonescu*, profesor universitar în București și membru al Ligei Culturale publică în numărul de Duminecă al ziarului vienez «Die Zeit» un articol temeinic, în care arată motivele înstrăinării României de către Austro-Ungaria. Vom da articolul în întregime în numărul viitor.

Interpelație în chestia Mangra. Luni delegațiunea ungară a ținut ședință plenară. Înainte de a se intra în ordinea de zi, delegatul Telegdy József a interpellat în chestia insultării vicarului Mangra în București. Ministrul de externe, contele Berchtold, a răspuns imediat, că starea faptică nu e atât de gravă cum scriau ziarele. S'a făcut totuși intervenție la guvernul român, care regretă incidentul și a luat măsuri pentru constatarea stării faptice și pedepsirea eventualilor vinovați. Interpelantul și delegațiunea au luat răspunsul la cunoștință.

Adunarea preoților români bucoveneni.

În Cernăuți s'a ținut în 1/14 Maiu o adunare a preoților români din Bucovina, cu următoarea ordine de zi: 1. Atitudinea clerului român față de incriminările de iloyalitate și irendentism. 2. Afacerea penzionării preoților. 3. Afacerea adaosului de scumpete.

La adunare au participat cam 130 preoți, din toate ținuturile Bucovinei. Adunarea a fost presădată de domnul profesor *Dr. Gheorgiu*, la a cărui propunere s'a trimis telegramă omagială Maiestății Sale Monarhului.

Intrându-se în ordinea de zi s'a votat cu privire la punctul prim următorul conclud:

„Adunarea generală extraordinară a Asociațiunii clerului ortodox-oriental din Bucovina de naționalitate română”, care se ține astăzi, 1/14 Maiu 1914, constată cu regret, că de un șir de ani încoace preoțimea română este expusă unor atacuri necuviincioase și nedrepte din partea a două partide politice din țară, adică din partea partidului ruten-ucrain și a celui român-democrat, atât în corpurile reprezentative, cât și mai ales în presa lor, apoi și direct în comunicatele oficiale din adunările lor de partid. Aceste atacuri tind ca să-i submineze preoțimei noastre toată autoritatea, fără ca factorii competenți să fi pus capăt acestor apucături în modul cuvenit și fără ca să fi întreprins măsuri de apărare față de aceste asmuțări care sunt îndreptate contra stării noastre, nu din alte motive, decât numai din patima de a face intrigi politice.

Plină de indignare legitimă, preoțimea română respinge cu toată hotărârea bănuielele de iloyalitate pe cari de un șir de ani încoace partidul ruten-ucrain le ridică în mod mai mult sau mai puțin fătis, ba în una din ultimele manifestări ale acestui partid chiar hotărât pe față contra preoțimei române și declară totodată, că această procedură e numai o calomniare fără scrupul vicleană și de rea credință, de vreme ce nu poate fi adus nici un uric caz concret, care ar putea să justifice măcar încâtva apărarea bănuielelor ce se fac.

Prin tolerarea acestor intrigi preoțimea română se simte adanc jignită în demnitatea sa, în sentimentele sale patriotice. Drept aceea

ea se adresează către Excelența Sa Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop și Mitropolit și către Prea Ven. Consistor cu rugarea respectuoasă și insistență, ca să binevoiască a interveni, pentruca preoțimea română să aibă și ea parte de scutul garantat prin lege contra asorțel de asmuțări. Tot odată preoțimea română se îndreaptă și către domnul preșident al țării, ca reprezentantul Ocrotitorului suprem al bisericii noastre, cu rugarea, să binevoiască a lua la cunoștință această declarație, să informeze despre aceasta și factorii competenți mai înalți de stat și să întreprindă măsurile potrivite, ca astfel de asmuțări și calomnieri absolut neluate în seamă, cari subminează pacea în țară, să fie judecate după merit, iar persoanele cari se fac culpabile de aceste asmuțări, să fie tratate după dispozițiile legale.”

Cu privire la punctul 2 al ordinei de zi s'a votat apoi următoarea rezoluțiune:

a) Adunarea generală extraordinară de astăzi a „Asociației clerului” mulțamește cu toată supunerea față de Excelența Sale, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit, pentru îndrumarea ameliorării pensiunilor în favorul acelor beneficiari, cari simțindu-se debili vor renunța de bună voie la beneficiu, cerând înșși pensionarea lor. Totodată însă propune această adunare Excelenței Sale rugăminte devotă, ca Excelența Sa în cunoștință dragostei părintească să binevoiască a considera dorința generală a clerului și a îndruma cele trebuincioase, ca principiul canonic de pără acum a inamovibilității beneficiarilor, cu excepția membrilor consistoriului, ai catedralei și ai prepozițiilor seminariale, să rămână și în viitor nealterat.

b) Comitul „Asociațiunii clerului” este rugat a motiva temeinic această supusă dorință a preoțimei române într'un memorandum și a-l preda apoi în numele adunării de astăzi, Excelenței Sale, Înaltpreașfințitului Mitropolit.”

Cu privire la al treilea punct din ordinea de zi adunarea a hotărât să fie rugat ministrul cultelor dela Viena, pe cale telegrafică, să rezolveze grabnic și în mod favorabil afacerea cu adaosul de scumpete pe seama preoților bucoveneni, în felul cum a propus consistoriul.

Adunarea a votat în fine încredere deputatului *Dr. Tarnavski*, și președintelui „Asociațiunii clerului” *Dr. Gheorgiu*.

Revista politică.

Austro-Ungaria.

Deputațiune bosniacă în Budapesta. A sosit în Budapesta o deputațiune trimisă din partea consiliului regnicolar din Bosnia și Hertegovina, în scopul de a începe negocierile cu cei dela conducerea monarhiei austro-ungare, pentru a se da posibilitatea și celor din aceste două provincii anexate a-și spune cuvântul în chestii cari privesc monarhia întreagă. Vreau adică cei din Bosnia și Hertegovina, ca și ei să fie reprezentați în delegațiuni într-o formă oarecare. Deputațiunea a avut lungi consultări cu ministrul comun de finanțe, cu domnul Bilinski, care a aflat de justă cererea ei, iar ieri, Marți, deputațiunea și-a expus în fața ministrului preșident austriac dorințele, rămânând, ca astăzi ori mâine se ceară și dela ministrul preșident ungar luarea în considerare a cererii ei. Pentru că Bilinski i-a spus, că împlinirea dorinței nu dela el depinde,

regelui din Budă. E posibil ca Laiotă să fi fost silit să părăsească în mod temporar tronul și să alerge la protectorii săi după ajutor, ceea ce ne dă prilej să explicăm expedițiunea pe care a pregătit-o sultanul în contra regelui Ungariei, protectorul lui Vlad, imediat după restabilirea sănătății i-a permis aceasta.¹ Dar clientul lui Matias nu s'a putut menține multă vreme, căci îl găsim în Octomvrie din nou pribeg în Ardeal,² tocmai în timpul când Sultanul se afla la Sofia.³ Dar curând apoi Sultanul se rease după cum știm la Viza renunțând la expediție, ceea ce ne face să bănuim că s'a întâmplat din cauză că va fi găsit inutilă expediția, după ce clientul său Laiotă a reușit, desigur cu ajutorul trupelor turcești, să alunge pe Vlad în Ardeal, unde-l găsim prin Octomvrie, mulțumind Sașilor pentru ajutorul în bani, acordat din porunca regelui unguresc. (Va urma).

căci văd destulă nedreptate dela voi” nu poate fi interpretată în sensul că Laiotă ar fi devenit client al Ungurilor, ci ca o frază diplomatică, în care se exprimă relațiile bune cu Transilvănenii, ceea ce nu implică clientela regelui. Laiotă a vizitat la sprințul Sultanelui, compomis față de Ștefan, nu putea trece în tabăra regelui în momentul, când Sultanul pregătea expediția contra Ungariei.

¹ Vezi mai sus p. 59.

² Hurmuzaki—Iorga, XV, 1, p. 86, Nr. 147. Mățiaș roagă pe Sibieni să dea „fidei nostro” (Vlad) 200 fl. (21 Septemvrie 1475). Chitanța lui Vlad are data 13 Octomvrie 1475. Localitatea „Bolkach”, unde dă această chitanță, e în comitatul Tarnava mică.

³ Vezi mai sus pag. 59.

ci dela cei doi miniștri-preșidenți. Sămbătă deputațiunea va pleca spre casă.

Ministeriu comun în Budapesta. De prezent toate cele trei miniștrii comune: de externe, de război și de finanțe, se află în Viena. În delegațiunea ungară s'a făcut acum propunere din partea delegatului Issekutz Gyözö, ca ministeriul comun de finanțe să fie mutat la Budapesta. Ministrul Bilinski a răspuns, că în principiu propunerea nu poate fi dificilă, dar punerea ei în aplicare este a se face pe baza înțelegerii ce va trebui să fie luată între guvernele dela Viena și Budapesta. Propunerea a fost acceptată din partea subcomisiunii financiare a delegațiunii maghiare în textuarea următoare: Delegațiunea își exprimă convingerea, că e nu numai justificată, ci chiar necesară mutarea ministeriului comun de finanțe dela Viena la Budapesta. Delegațiunile vor mai avea de lucru cam până la finea lunii acesteia.

România.

Alegerile pentru constituanta. În vederea alegerilor ce se vor face nu peste mult pentru constituanta, s'a stabilit un acord între fruntașii partidului liberal aflat la putere și fruntașii partidului conservator democrat de sub șefia domnului Tache Ionescu, de înțelesul, ca treizeci de mandate se fie asigurate pentru membrii partidului conservator democrat. Guvernul liberal ar fi dorit să lege o astfel de înțelegere și cu fruntașii partidului conservator, dar aceștia nu vreau mandate date în cinste, ci numai mandate câștigate prin luptă electorală. Cu toate acestea guvernul e hotărât ca dlui Titu Maiorescu, șeful partidului conservator, să nu-i pună contracandidat.

Străinătate.

Războiul în America. Președintele Statelor Unite, Wilson, a trimis un nou ultimatum domnului Huerta, preșidentul republicii mexicane, ca se dea posibilitatea consulului american, d'șpărut, ori închis, se dea semn de viață. Căci altcum va face războiul în contra Mexicului. De altcum războiul e în toiul său în Mexico, și anume, între trupele lui Huerta și ale răsculaților, nemulțumiți cu președinția sa. O luptă mare s'a dat la Tampico, din care oraș frumos și înfloritor n'au reștat decât ruinele. Învingerea a fost pe partea răsculaților. Trupele lui Huerta au avut 200 de morți și 600 răniți, iar răsculații 34 morți și 128 răniți. În urma acestui desastru e temere, că și oamenii lui Huerta vor trece la răsculați. Răsculații pun de altcum mare pond pe menținerea ordinii și pe crutarea vieții și a averii streinilor. Furtul și jaful îl pedepsesc cu împușcarea statală.

Din parlamentul bulgar. În una din ședințele din urmă ale sobraniei din Sofia a rostit deputatul radical Costureff un discurs foarte vehement la adresa foștilor miniștri-preșidenți Gheșov și Daneff, pe cari i-a acuzat cu trădare de patrie. Oratorul a atacat și pe Regele Ferdinand, susținând, că și-a însușit pe nedreptul și în contra legilor țării atribuțiunile, cari nu erau de momentului coroanei. Lui Gheșov i-a făcut imputarea, că după caderea Adrianopoliului, când era să se încheie pacea cu Turcii, a plecat din cabinet, creând prin aceasta o situație și mai încurcată decât mai înainte, în loc să fi rămas în cabinet și se fi căutat să lege pacea cu Turcii. Numai el deci, cu Daneff împreună, a dus Bulgaria la dezastru. Sobrania a ales de altcum o comisiune, care să studieze în mod amănunțit activitatea guvernului pres dat de Gheșov și de Daneff.

Situația în Albania. Între comisiunea internațională de control și Zographos, conducătorul răsculaților din Epir, decurg încă negocierile, și încă cu prospecte bune. Se telegrafează din Corfu, că în chestiile mai însemnate înțelegerea a fost stabilită în principiu, și acum mai sunt de stabilit numai amănunțile. Epiroții au renunțat dela pretenșiunile cari nu puteau fi împlinite, iar în schimb li s'a dat tot ce putea să li se dea. Anume: Județele din Epir vor fi puse sub conducerea prefectilor luați dintre creștini. În fruntea provinciei va fi pus un guvernator creștin. Limba oficială în Epir e cea greacă, dar în școli vine propusă și limba albaneză, care e limba de comunicare cu autoritățile mai înalte. Jandarmeria se va compune din creștini și din mohamedani, în proporția sufletelor. Mai notăm, că comisiunea internațională de control a fost încredințată din partea principelui Wilhelm numai cu purtarea negocierilor cu Zographos, nu și cu guvernarea țării, cum cu greșală am fost anunțat. În fruntea țării e și acum guvernul albanez.

Dela secția școlară a „Asociațiunii”.

La 30 Iunie v. c. (13 Iulie n.) se va ține aici în Sibiu adunarea secției școlare a Asociațiunii. După începutul frumos făcut în anul trecut și după ce secția numără acum peste 120 de membri, ordinari și corespondenți, se prevede că în acest an la adunare vor lua parte toți membrii ei, în scopul de a organiza, pe deoparte, în mod definitiv subsecțiile, dar pe de alta în scopul de a discuta mai multe chestiuni de actualitate însemnate.

Se vor organiza, anume, cu acest prilej, pe lângă subsecțiile profesorilor de liceu de preparandii și de școli civile, organizate în anul trecut și a) subsecția profesorilor seminariali și a profesorilor de religie, b) subsecția învățătorilor și c) subsecția sportivă.

În ce privește ordinea de zi, aceasta s'a stabilit, în mod provizor, deocamdată astfel:

Dimineața se va ține adunarea generală a secției. Se va citi raportul despre activitatea secției dela 2 Iulie 1913 până la 30 Iunie 1914, în special despre cele îndeplinite în chestiunea manualelor pentru școlile secundare. Apoi se vor discuta în general următoarele chestiuni:

1. Unificarea planului de învățământ în școlile noastre de aceeași categorie.
2. Unificarea terminologiei școlare.
3. Reforma învățământului secundar (în ce formă am dori noi să se facă această reformă?)
4. Legătura dintre membrii corpului didactic primar și secundar.

După amiază chestiunile acestea vor fi discutate de către singuraticile subsecții în ședințe deosebite.

Seara va urma o ședință comună, în care, pe baza hotărârilor subsecțiilor, se vor stabili concluziile de ordin general privitoare la aceste chestiuni.

Programul definitiv, în care se vor indica și referenții singuraticilor puncte, se va comunica membrilor secției cu cel puțin două săptămâni înainte de adunare.

Pentruca chestiunile fixate mai sus să poată fi studiate amănunțit, prin aceasta sunt poștiți toți membrii ordinari și corespondenți ai secției școlare, să trimită în timpul cel mai scurt cu putință la adresa referentului secției materialul menit a lămurii aceste chestiuni din toate laturile. Materialul acesta va fi transpus referenților singuraticilor chestiuni de sub p. 1—4.

Afară de chestiunile fixate se vor lua în program și alte subiecte, pe cari le vor anunța până la 10/23 Iunie diferiții membri ai secției. E de dorit să se anunțe cât mai multe subiecte, deoarece, după prevederile noastre, începând cu acest an ședințele secției școlare, se vor extinde pe mai multe zile. Probabil că afară de 30 Iunie, se vor mai ține ședințe și la 2 Iulie (la 1/14 Iulie în ședința plenară secției științifice-literare) eventual și după această zi, dacă se vor anunța destui disertanți. Sperăm ca pe această cale să se poată înghesba o serie de conferințe care să poată lua caracterul unor cursuri sistematice.

Apelăm prin aceasta la toți membrii secției, să-și dea concursul la lucrările înscrise în această direcție.

Până la fixarea programului definitiv, nu se fac din partea biroului înștiințări decât pe această cale.

Sibiu, 25 Aprilie v 1914.

I. F. Negruțiu,
preșident.

Dr. O. Ghibu,
referent.

Expoziție de vite în Rodu.

La apelul comitetului central al Reuniunii române agricole sibiene, care, cu scop de a înainta economia de vite, a luat hotărâre, ca expoziția de vite de prăsilă anuală, împreună cu împărțirea de premii în bani (a 23-a), încât pentru anul de față să se organizeze în comuna noastră Rodu, fruntașii comunei s'au întrunit în 18 Aprilie n. la o consfătuire. Conferența fruntașilor, luând cu multă plăcere act de apelul Reuniunii, a hotărât cu unanimitate, ca expoziția să se țină Marți, în 9 Iunie n. (a 3-a zi de Rosalii).

După ce s'a mai hotărât, ca la expoziție să nu se admită, decât vitele cornute (cu excepțiunea oilor și a caprelor) ale locuitorilor noștri din Poiana, Jna, Dobârca, Apoldul-superior, Apoldul-inferior și din Rodu, s'a constituit comitetul aranjator local din Rodu și s'au numit comitete comunale din fruntașii comunelor admise cu vite la expoziție, cari să facă cât mai totinsă propagandă pentru numeroasă participare.

Dat fiind, că populațiunea din comuna Rodu ține multe vite de prăsilă și cu deosebire multe vaci cu lapte, și dat fiind, că în comuna Saliste avem o lăptărie-untărie: comitetul central al Reuniunii

În acest act Vlad apare ca domnind în Muntenia, ceea ce se confirmă prin un document al lui Vlad datat din Argeș 4 August 1475,¹ ceea ce ne dovedește că Vlad a izbutit să se afirme cel puțin în o parte din țară, izbutind a aduce pentru scurtă vreme Muntenia din nou în sfera politică a

cult. în demnitatea sa, făcându-l Voievod în Valahia, restituindu-l în statul său, dându-i soldați, bani și bune recomandări, așa că se aștepta că zisul Dracul să facă mari fapte contra Turcilor” („Mon. Hung. Hist.”, IV. Diplom. Emlékek, II, p. Nr. 190, p. 272—273): „factolo Vajvoda et restituito al suo stato, datoli gente d'arme, dinari et bone lettere, sicche se aspetta el dicto Dragula, fara gran facto contra li Turchi”. De altcum aceasta se confirmă prin logică. Laiotă e arătat la 20 Iunie de Ștefan ca dușman (Vigna, III, 479) și continuă a rămâne același. Documentul lui Laiotă, (La Bogdan, „Relațiile cu Brașovul”. No. 103, p. 130), în care se vorbește de pace cu Bathory nu e din 1475, ci din 1477. Din documentul cu data 1475, Iulie 11, din Târgoviște (Bogdan, „Relațiile”, Nr. 91, p. 118), prin care se acordă libertatea de comerț Brașovenilor nu reiese supunerea lui Laiotă către Unguri, ci din contră se pare că continuă a fi în clientela Turcilor: „dacă nu voiu putea sta înaintea lor (Turcilor), am să vă dau de știre ca să vă păziți”. Aceasta nu e decât o frază diplomatică, întrebuintată de Domniile clientii ai Turcilor, cari își menajau interesele și legăturile cu Sașii bogăți și avansați în industrie și comerț, dela cari își furnizau armele și obiectele necesare. Invers, Brașovenii, Sibienii și ceilalți Sași ca negustori aveau nevoie de relații bune cu supușii Sultanului, pentru a li se da transit prin țară în comerțul cu Turcia. Fraza din doc. Nr. 100, p. 125 (Bogdan, „Relațiile”): „Eu cu toată țara Domnului Craiului trăiesc bine și cu Sibienii, carci oameni buni, trăim ca niște buni vecini, dar cu voi (Brașovenii) nu știu, ”

¹ Vezi nota precedentă. În documente latinești „Argyus” e Argeșul Munteniei.

uni a fost rugat să se îngrijască de tinerea din prilejul expoziției a unei prelegeri despre lăptărit.

Pentru a fi trecuți în juriul expoziției, conferența a numit pe Constantin Ghișe, paroh, Vasile Dobrescu și Remus Popp, învățători, Ioan Ribu, primar, Ioan Dobrescu și Dumitru Banu, econ. și Dionisie Iuga, notar, toți din Rodu; George Barbat, notar, Nic. Dobrotă, paroh, Aron Șerb. inv., Nic. Ghișe Nr. 829, și Dumitru Opreanu Nr. 879, economi, toți din Poiana; Nicolae Vlad-Stezar par., Nic. Opreanu, not., Ioan Sava, inv., Const. S. Streules, econ. și Ioan Păcală, inv., toți din Jina; Nic. Begiu econ., Pompiliu Acelenescu, paroh, Nic. Ivan, inv. și Dumitru Nicoară, econ., toți din Dobârca; Dem. Izidor, econ., Dum. Ivan, inv. și Vasile Necșu, par., toți din Apoldul-superior; Vas. Moșoiu, not., Ioan Popa și Ilie Beu, par., Ioan Beu, econ., Ioan Preda, inv. și Moise Popa, econ., toți din Apoldul-inferior.

Ar fi de dorit, ca și această expoziție de vite, folositoare pentru economia noastră de vite, să isbutiască deplin. *Spic.*

Dela sate.

O înmormântare jalnică.

30 Aprilie v.

În 24 Aprilie, în Dumineca Tomei, am asistat la înmormântarea tinerei și nobilei preteșe Rozeta Zaharia, soția neconsolatului preot Bartolomeu Zaharia din Ludișor.

Cruda moarte a răpit-o prea curând dintre noi, fără a-i fi milă de cei 7 copii rămași acum orfani. Cu o zi mai înainte de catastrofa toți o știam sănătoasă, alergând voioasă la lucrul câmpului, îndemnând și pe alții ca să fie harnici și cruțători. Și eată că a doua zi s'a răspândit ca un fulger trista veste, că iubita noastră preteasă, mama noastră a tuturor, nu mai este între cei vii. Ne-a părăsit pentru totdeauna.

Mărturisesc că n'a fost persoană, care a cunoscut pe fericita defunctă, și care să nu fi vărsat lacrimi auzind de moartea ei prea timpurie, și rar e dat unui muritor să vază atâta jale și durere în jurul unui sicriu.

Am văzut pe desperatul soț rămas așa de tinăr în statul văduviei, încunjurat de 7 odrasle tinere, cel mai mare de 10 (zece) ani, ear cel mai mic abia de vreo câteva zile.

Plângeam eu toții și ne întrebam: Doamne, cine va mai îngriji de aici înainte de acești copilași, cari sunt atât de mititei, încă nici unul nu-și poate da sama ce pierdere mare au avut prin moartea mamei lor iubite?

Dar cu atât mai tare va simți povara nemângâiatul lor părinte și tată, cu cât fericita defunctă preteșă Rozeta, a fost una dintre acelea femei nobile și harnice, care nu lăsa totul în sarcina bărbatului, ci muncia și câștiga pâinea de toate zilele copilașilor mână în mână cu soțul ei iubit, căci vedea bine, că venitele parohiale sunt mici, familia se înmulțește și cheltuielile cresc din zi în zi tot mai mult. Dar nu i-a fost dat dela D-zeu banului nostru părinte să se bucură mult timp de roadele ostenelelor soției sale, cu care 11 ani încheiați a trăit în deplină fericire, căci în Dumineca Tomei 1903 și-au jurat credință înaintea sf. altar, și în Dumineca Tomei 1914 s'au despărțit pentru totdeauna.

Actul înmormântării l-au săvârșit preoții: V. Literat, Sofron Mogoș și Grigorie Chialda. Părintele V. Literat din Luța a restit o prea frumoasă predică funebrelă, în care a arătat calitățile deosebite ale răposatei ca mamă de familie, economă de model etc.

Prin graiul părintelui Literat răposata își ia rămas bun dela iubitul ei soț, rămas acum fără sprijin și mângâiere, își ia rămas bun dela copilași orfani: Liviu, Virgil, Coriolan, Virginie, Bartolomeu, Ioan, ear mai pe urmă — zice părintele Literat, și dela tină micuța Rozeta, care ai venit în lume atunci când mama ta iubită a părăsit lumea, când ai văzut tu pentru prima dată lumina zilei, mama ta a închis ochii pe vecie. Ear tu, soțule tristă, cugetă la aceea, că toți suntem muritori, toți cari ne-am născut va trebui să părăsim odată această lume plină de năcasuri și suferințe, și viața noastră stă în mână atotputernicului D-zeu, care ori și când ne poate chema la sine. Întărește-ți inima și roagă-te Tatălui ceresc, ca să-ți lungească firul vieții, să-ți dea tărie sufletească și trupească, ca să poți trece peste valurile furtunoase ale acestei vieți, ca să poți fi sprijinit și povăluitor copilașilor cu cari te a dăruit D-zeu, ca să easă dintr'înși creațiuni buni și oameni de omenie, folositori bisericii și neamului românesc.

Un parohian.

NOUTĂȚI.

Principele moștenitor de coroană în Bosnia. Se anunță din Sarajevo, că arhicele moștenitor de tron Francisc Ferdinand are să sosească în 25 Iunie la Ilite, ca să participe la exercițiile militare ce vor dura trei zile în împrejurimea acestui oraș. În 28 Iunie arhicele vine la Sarajevo, unde va fi însoțit și de baronul Conrad, șeful statului major.

Directorul fundației Carol I. Maiestatea Sa Regele Carol a semnat decretul prin care domnul Al. Tz'gara Samurcaș a fost numit director al fundației Carol I din București.

Eliminații! Pentru sentimentele lor naționale, manifestate pe calea trimiterii unei telegramme, la București, cu ocazia întrunirii mari din urmă a „Ligei Culturale“, au fost eliminați, după cum ni se scrie, pentru totdeauna, dela Universitatea Francisc Iosif I din Cluj, studenții în medicină L. Isaica și Mihail Mitrea. Credem că se va putea afla modalitatea, ca cei pedepsiți cu atâta asprime pentru o faptă destul de nevinovată, să-și poată continua studiile la altă universitate.

Expoziție în București. Ni se scriu următoarele: În ziua de 5 Mai a. c. ora 10 a. m. s'a deschis la Casa Școalelor, Strada Carl Lueger, 26, în București, expozițiunea lucrărilor naționale, executate în atelierele înființate prin sate. Vor figura la această expozițiune, pe lângă diferite stoffe de rochii, haine, costume, etc. și un număr mare de ii și bluze naționale confecționate, cu diferite motive, copiate după modele vechi. De asemenea produsele atelierului Doamnei O. Moșii din București, compuse din jucării de papier-mache, animale și tipuri naționale artistice lucrate. Toate obiectele expuse sunt de vânzare. Expozițiunea va fi deschisă până la finele lunii Mai. Orele de vizitare 10—1 a. m. și 3—6 p. m.

Regiment de cai ferate. În timp apropiat are să se înființeze al doilea regiment de cai ferate ale armatei noastre. Acest regiment își va avea reședința pe teritoriu ungar, la Vaf, unde s'au și început lucrările trebuincioase de clădire.

Deschiderea muzeelor. Afară de galeria de tablouri dela palatul Brukenthal din Piața-mare a Sibiiului, sunt deschise în lunile de vară și muzeele Reuniunii ardelenice pentru științele naturale și al Reuniunii carpatine, și anume în fiecare Joi și Duminecă dela 11 până la 1 oră. Intrarea este gratuită, iar la muzeul carpatin se plătește 20 fileri de persoană.

Inundări. Ploile din zilele acestea au făcut să crească apele Mureșului și să se reverse în multe locuri. Șesul dela Deva până la Pisk, și până către Orăștie, se află eatăși sub apă, care se umflă mereu. În câteva comune s'au înecat vite și cai. În unele părți ale orașului Deva comunicația nu se poate face, decât cu ajutorul luntrelor.

Documente dispărute. Făptuitori necunoscuți au furat dela primăria din Ona-Sibiiului documentele și planurile privitoare la comasarea locurilor din comună. Actele s'au găsit arse în câmpul satului. Paguba se evaluează la o sută de mii de coroane, în considerare că lucrările au să se facă din nou.

Intrunirea agricolă din Ludoșul-mare și meseriași. Cu prilejul întrunirii agricole a Reuniunii rom. agricole sibiene, ținute la 10 Maiu 1914 în Ludoșul mare, s'au făcut la fondul Aurel Vlaicu pentru ajutorarea tinerilor meseriași, cu scop de înmulțirea cunoștințelor în străinătate următoarele dăruiri: Moise Pop, prop., Dionisie Marcu, v. not., Nic. Orășianu, tav., Ion Tănăsă collector, (Ludoș), Vasile Cloaje, vice notar (Apoldul inf.), câte 50 bani; Ilie Muțiu, notar, Nic. Fara, paroh (Ludoș), Ion Popa, paroh și Vas. Moșoiu notar (Apoldul inf.) și Miron Noaghie, inginer (Budapesta), câte 1 cor.; Dr. Ion Stanciu, par. (Ludoș) și Ilie Beu par. (Apoldul inf.), câte 2 cor.; Romul Simu prez. intr. agricole 25 bani, Nic. Iosif membru în comitet 30 bani și Vic. Tordășianu, secretarul reun. agricole 10 bani; sau în total cor. 12.15. Starea fondului cor. 513.37 Pentru prinos adice calde mulțumite, în numele „Reun. sodalilor sibieni“: Vic. Tordășianu, prezident.

S'a pierdut. Duminecă, în 17 Maiu, după concertul dela Geselschaftshaus în apropiere de casa societății, un orologiu mic de dame, așezat într-o brățară de aur. Oonestul aflător e rugat să-l predea administrației acestei foi, pe lângă o bună remunerație.

Medicament neizbutit. Mult s'a scris despre un serum miraculos al doctorului berlinez Friedmann, care ar vindeca tuberculoza. S'au făcut numeroase vaccinări cu leacul amintit, și a trecut timp de ajuns pentru a se putea ști ce fel de efect produce medicamentul asupra organismului omenesc. La clinicale vieneze au fost vaccinați vreo 40 de tuberculoși, îmbunătățiri însă nu s'au putut constata la nici unul dintre bolnavi. În urma acestui rezultat, Reuniunea medicilor venezi, în ședința sa de Vineri, a făcut declarația unanimă, că serumul inventat de Dr. Friedmann nu are nici un fel de putere vindecătoare.

Teatru ars. Unul din teatrele din Moscova s'a aprins săptămâna trecută. Incendiul a distrus toate decorațiile și costumele întrebunțate la reprezentații de operă. Dauna face șase sute mii de ruble.

Și acesta este succes! Dumineca trecută s'a ținut un meeting politic în orașul american Perth Amboy pentru propagarea ideilor Kossuth și. Organizatorii meetingului au scris contelui Mihail Károly, că au obținut un strălucit succes și adevărat încasat 680 dolari, iar cheltuielile întrec numai cu 70 de dolari intratele. Contele este rugat să achitze acest deficit de 70 de dolari...

Când își pierd oamenii onoarea? Un z'ar din Hanovera comunică știrea, că ofiterii rezerviști de acolo au pregătit un codice, care se ocupă cu afacerile cavaleresti ale militarilor. Refuzul de a se bate în duel, scrie codicele, înseamnă *perdere a onoarei* pentru celce respinge provocarea. Afară de aceasta, scrie același codice, își pierd onoarea și persoanele, care prin hotărre judecătorească sunt osândite pentru fapte necinstite. Cu alte cuvinte, comiterea de fapte necinstite și refuzul de a da satisfacție pe calea armelor sunt lucruri identice pentru domni dela Hanovera.

Copiii să nu fumeze. Din A ba regală se anunță, că adunarea comitatului a adus o hotărare, care oprește minorilor fumatul. Regulamentul, privitor la afacerea aceasta s'a înaintat ministrului de interne, care l-a și aprobat. Regulamentul hotărăște oprirea fumatului pe întreg teritoriul comitatului pentru toate persoanele care n'au implinit etatea de 15 ani. Contravenienții se pedepesc conform articolului de lege XXXVI din 1908, secția 33.

Zece porunci pentru ucenici. Administrația școalelor din Colonia a compus o cârtică, în care se cuprind sfaturi și îndatoriri pentru băieții aplicați la meserie. Între altele eată câteva: 1. Respectează măestrul, care voește să te ajute în câștigarea viitoarei tale pâni. 2. Nu atăta nici odată pe nimenea împotriva măestrului tău. 3. Tot ce se întâmplă în lucrătoare, are să rămâie acolo; denunțare să faci numai atunci, când îți poruncește conștiința. 4. Nu te arăta mai cuminte decât măestrul tău, de oarece găina nu învață dela pui. 5. Lucrează cu pricepere; căci iești om și nu iești mașină. 6. Nici odată să nu muncești, fiindcă iești silit, ci fiindcă așa voești. 7. Nu lipsi fără cauză dela școala de pregătire. 8. Cetește, în zile de serbători, cărți care stau în legătură cu chemarea ta. 9. Fii barbat și apără-ți totdeauna meseria aleasă. 10. Mereu să ai în vedere o țință, și anume că odată ai să fi și tu măestru neatârnat.

Dar pentru biserică. M. O. direcțiune a institutului de credit „Albina“ din Sibiu a binevoit a dăru pentru edificarea noiei biserici din Lona-Maghiară suma de 50 cor., despre ce subsemații, în numele credincioșilor din Lona-maghiară și pe calea aceasta aduc cele mai mari mulțămite. Ociul parohial ort. rom. Lona-maghiară, 2/V 1914. Grigoriu Baloiu, paroh pres. com. Ioan Morariu, episcop J. Filimon Ignățiu, not. com.

Mulțămite. Fondul „Masa studenților“ dela gimnaziul român gr. or. din Brad l-a sportat cu 30 cor. (treizeci coroane) vrednicul farmacist din Abrud, st. domn Simion Oniciu. D-sa, ca fost elev al gimnaziului nostru, după o vreme trecută de 18 ani, abia acum a putut cerceta opidul Brad, unde a terminat cele 4 clase gimnaziale, și ca semn de iubire, ce poartă în sufletu-i pentru acest institut, a dat subscribului, ca fostu-i său profesor, pentru „masa studenților“ suma sus numită, care s'a administrat direcțiunii. Pe lângă aceasta pentru elevii din cl. IV. gimn. a plătit 12 cor. (douăsprezece cor.), biletele de intrare la „Quo vadis“. Primească călduroasa mulțămite și să aibă bucuria de a auzi și ceti că toți foștii elevi ai acestui institut s'au în poziție socială și cu stare îi urmează fapta nobilă. Vasile Boneu, profesor.

Mulțămite. Cu ocazia sf. sărbători ale Învierii credincioșii noștri Alexe Crăciun Bobeș și soția sa Reveica Maria, apoi văduva Ioan I. Bobeș născ. Cristea au dăruit câte 100 coroane sf. noastre biserici, punând bază la câte un fond, care să le poarte numele; pentru care dar și pe aceasta cale le aduc mulțămite. Ociul parohial gr. or. român din Intorsura Buzeului-Buzăul unguresc, 1914, Aprilie în 29. George Neagovicu Negoescu, paroh gr. cr. român.

Bioscopul Apollo de pe piața Hermann, va reprezenta Mercuri și Jui în 20 și 21 Maiu 1914 următorul program: Denver, capitala statului Colorado din America de Nord, după natură. Spionul din Oesterland. dramă suediană în 3 acte. Serisă de K'ercker. Cele două furii, umoristic. Afară de program: Noutate a societății de filme „Nordisk“. Fata soarelui. Dramă în 3 acte. Moritz cel mult adorat, umoristic, predat de Prince.

Pentru pantofari și cismari.

Ne adresăm către Reuniunile noastre de meseriași și către cărturarii noștri (preoți, învățători, notari, etc.) de prețutindenea cu rugarea, să aducă la cunoștința calfelor (sodalilor) și măestrilor pantofari și cismari, că la școala de specialitate de pantofărie din Sibiu, subvenționată de stat se ține în zilele din 14 Iulie până la 2 August n. c. un curs de specialitate pentru calfele și măestrii pantofari și cismari cu locuința afară de Sibiu (din provincie). Instrucția se ține zilnic dela ora 7—12 a. m. și dela 2—6 d. a. Frecevenanții primesc instrucția (învățarea), cărțile, recvizitele (unețele) și locuința gratuit (pe nimica), iar cei de religia (legea) gr.-or. mai capătă și câte un ajutor de câte 10 cor, pus la dispoziția școalei de către consistorul nostru arhiecezan. Frecevenanții la finea cursului primesc certificat de absolvirea cursului. Frecevenanții, cari cunosc limba maghiară, vor fi preferați.

Doritorii de a lua parte la curs să se adreseze (pe o simplă cartă poștală) în acest scop fără zăbavă către dnul director Martin Schuster în Sibiu (Nagyszombat, Saggasse 29.)

Cererile intrate după 6 Iulie n. c. nu se iau în socotină.

Sibiu, la 13 Mai n. 1914.

Comitetul Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Vic. Tordășianu
prezident.

Ștefan Duca
notar.

Cărți și reviste.

Bancherul din provincie, de George Rae, traducere de Emil Tișca edit. „Revistei Economice“, Sibiu tip. Arhiecezană, 1914 Formează nr. 15—18 din „Biblioteca Bancilor Române“, și costă 2.50 cor.

Lucaafărul revistă pentru literatură, artă și știință, Nr. 9, 1914 a apărut cu următorul cuprins bogat și variat: * * * Altea Sa Principesa Maria. El. Peticari-Davila: Crinul vieții (trad.). M. Beza: Cântec vechiu (poezie). Nichifor Crainic, Sub specie aeternitatis (poezie). Dr. J. Lupas, Când începe istoria noastră politică? Maria Cuntan, Cântarea lebedei (poezie). Nichifor Crainic, Poezia (poezie) (poezie). * * * Al. Tz'gara-Samurcaș. Dr. A. Bogdan, Douăzeci de ani de „mișcare teatrală“. Dări de seamă: A. Sa Regală Principesa Maria: Crinul vieții. Dr. Iacob Radu: Biserica Sf. Uniri din Tâmpăhaza-Ufalău. A.: P. Dulfu: Gruia lui Novac. A.: Gheorghe Gair: Farmec. T.: I. Agarbiceanu: „Arhangheli“. Cronici: Gh. Pădure: Rechemarea contelui Czernin? D. N. Ciotori: Srisori de Anglia. Adrian Corbul: Maurice Donnay despre Musset. Însemnări: Bustul lui Ion Rusu-Șiraniu. „Infrățirea“. Procesul din Sătmare-Delegatiunile. Saluții. Concert în Sibiu. Ilustrațiuni: Altea Sa Principesa Maria, în costum de Domniță română; Altea Sa Principesa Maria, cetind; Altea Sa Principesa Maria cu Principesa Ileana și Principele Mircea; Altea Sa Principesa Maria, ca soră de caritate; Al. Tz'gara Samurcaș.

Revista Teologică, redactată de Dr. N. Balan și Dr. S. Dragomir, nr. 3 și 4 din 1914 cuprinde: Lipsa concordatului dintre biserică și stat în Franța, de Arhim. I. Scriban. Bogomilismul la români, de Dr. G. C. On sau masină, după F. Thomas, de D. I. Cornilescu. Despre activitate în biserică română, de Vladimir. Religionea și formarea voinții, de Dr. I. Felea. Cuvânt la Dumineca Samaritenei, de I. Popa. Mișcarea literară. Cronică bisericească și culturală. Tipicul cultului religios.

Nr. 341/1914.

(471) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III Selnita, din tractul Cetății de piatră, la ordinul P. V. Consistor arh. din 18 Martie a. c. Nr. 3064 Bis. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele satorite în coala B. de congruă.

Concurenții au a-și înainta înainta în termenul deschis petițiile cu documentele recerute subsemnatului oficiu și cu prealabilă înțelegere a se prezenta în biserică spre a cânta, cuvânta, resp. a și celebra.

Lăpușul-unguresc, la 1 Maiu 1914.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului „Cetatea de piatră”, în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Nr. 334/1914.

(467) 1—3

Concurs.

Cu provocare la ordinul Ven. Consistor din 17 Decembrie 1913 Nr. 16012 Bis., pentru ocuparea parohiei Bucium-Muntari, se escrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul arătat îndatorându-se concurenții a se prezenta cu observarea dispozițiilor regulamentului, în o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta și predica, resp. celebra.

Abrud, 30 Aprilie 1914.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Abrudului.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 5456/1914 Ep.

(468) 2—3

Concurs.

Pentru trebuințele Consistoriului arhidiecezan, în cursul anului 1914/15 se recere 130 stângini lemne de fag, eventual carpin ueplute de prima calitate, care să fie așezate parte în seminar, parte în curtea din Str. Măcelarilor Nr. 45 în cursul lunilor August și Septemvrie n. a. c.

Ofertele să se adreseze în scris Consistorului arhidiecezan până la 1 Iulie n. a. c. Sibiu, 3/16 Maiu 1914.

Consistoriul arhidiecezan

Sz. 2045/1914.

(466) 2—2

Pályázati hirdetés.

Szebenvármegyéhez és a nagydisznói járáshoz tartozó Bojca községben a jegyző: állás feltöltésért folytán ideiglenesen tőresedése jött.

Állandó helyettes jegyző: keresek, kinek fizetési évi 1400 kor. volna.

Felhívom az okleveles jegyző urakat, k k ezen állásra reflex á'nak, hogy okmányokkal és szolgálati bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket hozzám f. é. május hó 28 á'ig terjesszék be.

Nagydisznó, 1914 évi május hó 13.

Dr. Schuster,
főszolgabíró.

Nr. 268/1914.

(470) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan temporal, sistemizat pe lângă parohul Constantin Giurgescu din parohia de clasa III. Runc cu filia Luncalargă, protopresbiteratul Lupșa, și respective pentru întregirea materiei și filiei acesteia cu paroh — în consonanță cu decisiul sinodului parohial dela 23 Aprilie a. c. și rezoluțiunei corzistoriale Nr. 3972/1914 Bis. — se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima inserare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate la întregirea venitelor preoțești cu ajat de stat. Capelanul va beneficia de jumătate venitele din coala B) după modalitățile din concluzul sinodului parohial, și va fi subordonat parohului în toate afacerile oficioase.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele recerute, se înaintază, subscrisului oficiu, amăsurat §. 32 din regul. pentru parohii.

Concurenții, după primirea aici a prelabilei lor înțelegere, până inclusive 8 zile înainte de alegere, se pot înfățișa în biserică, spre a cânta și cuvânta și resp. a face cunoștință cu alegătorii.

Ofenbaia, în 2 Maiu 1914.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Lupșa în conțelegere cu comitetul și sirodul parohial concertent.

Vasile Gan
protopresbiter.

Anunț de licitație.

Comuna bisericească gr.-or. din Bogatu-român escrie prin aceasta concurs de licitație minuendă, care se va ținea Joi, în 15/28 Maiu 1914 (ziua înălțării D-lui) la carele 2 p. m., pentru zidirea unui edificiu școlar conform planului de edificare aprobat de Prea Veneratul Consistor Archid. sub Nr. 7416/1913.

1. Prețul strigării e 12,050 coroane după care sună licitanții au a depune vadiu de 10%.

(469) 1—3

2. Cărămida necesară o dă comuna bisericească adusă la fața locului.

3. Comuna bisericească își rezervă însă dreptul a da în întreprindere edificarea aceluia care oferă mai multă încredere.

Planul de zidire, precum și preliminarul de spese se pot vedea oricând la oficiul parohial.

Bogatu-român, la 15 Maiu 1914.

Ioan Morariu,
paroh, preș. com. parohial.

Dionisiu Răulea
notar.

Nr. 134/1914.

(465) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan temporal în comuna bisericească gr.-or. 10 mână de clasa III Certegea, din protopresbiteratul Câmpenilor, se publică concurs nou cu termen 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt jumătate din venitele parohiale și ajutorul dela stat pentru capelan.

Doritorii a ocupa acest post să trimită până la termenul cuvenit, rugările concursuale cu documentele recerute de legile în vigoare la subscrisul oficiu și să se presinte la biserică spre cunoaștere, cântare și eventuală servire.

Câmpeni, 28 Aprilie 1914.

Oficiul protopr. gr.-or. al Câmpenilor.

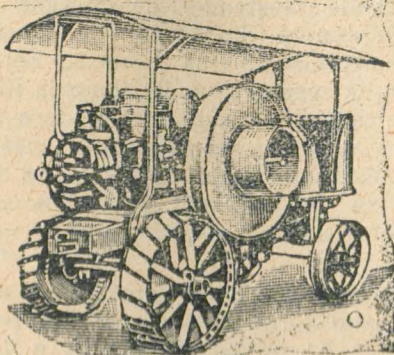
Romul Furdul
protopop.

Casa din colț,

parterre, 3 odăi, pivniță, bucătărie, verandă, grădină cu pomi roditori, iluminare electrică, apaduct, etc. e de vânzare din mână liberă pe livadia Conrad.

(452) 2—3

Pentru informațiuni mai de aproape doritorii au a se adresa la Administrația acestei foi.

Cele mai bune și sigure

(459) 3—10

motoară pentru imblătit singur mutătoare, zdrobitoare de piatră singur mutătoare, fereștrău și mașină de crepat singur mutătoare. Motoară de benzin, gaz sugativ și oleu brut. Arangamente de mori. Pluguri cu motor, care se pot folosi și pentru transportare de greutăți (camionagiu), precum și de imblătit.

Kellner és Schanzer
Budapest, Kálmán-utca 3.

Rugăm numai interesați serioși.

Contabilitate dublă

caligrafie în 6 săptămâni se poate învăța perfect. Succes garantat. Scrisori de mulțumită și recunoștință stau la dispozițiunea ori și cui Sibiu, strada Fingerling Nr. 1.

(472) 1—15

Aspirin

Tabletele de Aspirin

sunt la dureri de cap, masele, reumatism, influență etc. ca alinătoare de dureri recunoscute. În foarte multe cazuri se imitează prin o marfă fără valoare. Ca să primiți veritabilele tablete de ASPIRIN, „BAYER”. Un tub cu 20 buc. à 5 gr. costă 1.20 cor. Refuzați imitațiunile.

(3)

(307) 10—20

S'a deschis**„HOTELUL BOULEVARD”**

Sub firma „Hotel Boulevard” s'a deschis nou ziditul hotel, pe cel mai frumos și mai frecventat loc al Sibiiului, colțul stradei Șaguna și Bretter promenadă, cu restaurant elegant pentru publicul voiajor, precum și din loc.

„Hotelul Boulevard” e în toate părțile sale modern și elegant aranjat și oferă un aspect admirabil peste munții Carpaților! 60 camere stau cu tot confortul dorit (conduct de apă rece și caldă), calorifer și (lift) ascensor la dispozițiunea oaspeților, autogaraj și un automobil distins la fiecare tren, care și pentru călătorii speciale să închiriază.

Restaurantul hotelului e elegant și plăcut aranjat sub conducerea și regia proprie a noastră.

Am pr'mit apelul la chemarea noastră, ca să servim și mai departe ca și până acuma circulațiunii crescândă a străinilor.

(433) 11—

Ne vom nusi a satisface toate dorințele recerute Onor. oaspeților noștri, rugându Vă pentru binevoitorul sprigin cu

toată stima:

Haydecker & Kasper.**MERSUL TRENURILOR.**

Budapesta—Brașov, via Cluj.

T. P.	T. Ac.	T. P.	T. Ac.	Stațiunile	T. P.	T. Ac.	T. P.	—
512	506	514	502		513	501	511	—
8:20	—	6:15	—	Budapesta, gara de ost	7:20	—	6:00	—
—	2:25	—	9:35	Budapesta, gara de vest	—	7:35	—	—
8:34	10:32	7:13	5:47	Cluj (Kolozsvár)	6:19	10:54	6:35	—
10:57	1:01	10:57	7:43	Cucerdea (Székely-Kocsárd)	3:10	8:42	4:13	—
1:57	5:02	3:21	9:49	Copșa-mică (Kis-Kapus)	12:23	6:56	12:57	—
7:53	12:45	8:56	1:46	Brașov (Brassó)	6:36	2:40	7:41	—

Budapesta—Brașov, via Arad.

T. Ac.	T. P.	T. P.	T. Ac.	T. P.	Stațiunile	T. P.	T. P.	T. Ac.	T. P.	T. Ac.
602	608	612	604	610		609	611	601	607	603
7:05	7:50	1:35	2:10	9:30	Budapesta, gara de ost	5:45	12:30	1:25	7:25	9:20
12:32	3:31	9:03	6:59	5:57	Sosește Arad	9:39	5:00	8:20	11:42	4:15
12:47	4:06	11:15	7:09	6:30	Plecă Arad	8:52	4:20	8:08	11:00	4:01
4:24	9:56	6:30	10:54	11:53	Orăștie (Szászváros)	3:39	9:55	4:20	5:33	11:51
4:56	10:42	7:17	11:25	12:40	Vințul-de-jos (Alvincz)	2:50	9:04	3:50	4:45	11:20
8:46	3:53	11:39	6:40	4:29	Sibiu (Nagyszeben)	10:35	4:51	—	—	7:37
5:53	11:35	8:03	12:00	1:32	Sosește Tövis	2:05	8:17	3:15	3:51	10:46
5:55	12:34	8:45*	12:20	1:43	Plecă Tövis	1:42	7:49	3:00	2:25	10:23
6:55	1:57	9:49	1:22	3:21	Copșa-mică (Kis-Kapus)	12:23	6:56	1:58	12:57	9:28
7:12	2:33	10:03	1:40	3:59	Medias (Medgyes)	11:53	6:35	1:40	12:24	9:14
7:55	3:35	10:45	2:24	4:54	Sighisoara (Segesvár)	10:46	5:52	12:51	11:24	8:32
9:10	5:31	12:04	3:43	6:52	Cohalm (Homorod-Köhalom)	8:46	4:19	11:33	9:48	7:23
10:43	7:53	1:46	5:16	8:56	Brașov (Brassó)	6:36	2:40	10:08	7:41	6:00

* Tren accelerat 502.

Copșa-mică—Sibiu.

T. P.	T. M.	T. P.	T. M.	T. P.	Stațiunile	T. P.	T. M.	T. P.	T. M.	T. P.
8402	8464	8404	8412	8406		8101	8463	8403	8411	8405
I—III	I—III	I—III	I—III	I—III		I—III	I—III	I—III	I—III	I—III
2:24	5:22	10:01	4:02	7:26	Kiskapus	8:57	2:52	6:31	9:10	12:27
—	5:29	—	4:09	—	Asszonyfalva (haltă)	—	2:45	—	9:03	—
2:36	5:39	10:13	4:13	7:38	Szászegerbegy (haltă)	8:45	2:33	6:19	8:54	12:17
2:46	5:50	10:23	4:29	7:48	Nagyselyk	8:37	2:26	6:11	8:45	12:09
2:50	5:56	10:27	4:34	7:53	Nagyselyk (haltă)	8:32	2:19	6:06	8:39	12:04
2:57	6:05	10:34	4:42	8:00	Szászvevesszől (haltă)	8:24	2:10	5:58	8:30	11:57
3:12	6:22	10:49	4:58	8:15	Ludamos	8:11	1:55	5:45	8:15	11:45
3:29	6:41	11:06	5:16	8:32	Vizaknafüred (haltă)	7:56	1:34	5:30	7:56	11:31
3:35	6:49	11:12	5:24	8:38	Vizikna	7:50	1:28	5:24	7:49	11:24
3:39	6:55	11:16	5:29	8:42	Kácsár	7:41	1:20	5:18	7:41	11:19
3:49	7:06	11:25	5:40	8:52	Nagyszeben-Gyárváros	7:32	1:06	5:06	7:27	11:08
3:53	7:12	11:29	5:45	8:56	Nagyszeben	7:27	1:00	5:01	7:20	11:04